

Eenheid in verscheidenheid (deel I)

Een onderzoek

Onderzoek toont aan dat in de VS een trend doorzet waarbij steeds meer mensen de plaatselijke kerk verlaten.¹

Het wonderlijke is de vaststelling dat deze mensen God in het geheel niet de rug toekeren. Integendeel: ze willen God juist beter leren kennen! Ze vinden dat daarvoor in hun kerk ontoereikend kwaliteitsvoedsel en gelegenheid geboden wordt. Deze christenen hebben ernstig geprobeerd in hun gemeente hun relatie met God te verdiepen. Ze zochten en werkten mee aan manieren en structuren om de kerkcultuur op te bouwen. Maar uiteindelijk gooiden ze de handdoek in de ring.

Ze verlaten in grote aantallen deze kerken en bouwen alleen of met anderen een geloofsbeleving op die tegemoet komt aan hun geestelijke honger. Uit hun motivering blijkt dat deze christenen besloten ernstiger met hun geloof om te gaan, dan de gelegenheid die de gemeente of kerk daarvoor bood. Dus - als zij nog in een kerk of gemeente zitten – zijn ze geen betrokken leden meer.

Deze tendens voelt wat ongemakkelijk aan. Dit zoeken naar geloofsgemeenschap en -opbouw zijn toch sleutelbegrippen die in Handelingen gegeven worden aan “gemeente-zijn”? Het Barna-onderzoek benoemt deze christenen daarom “revolutionairen”.

Bij ons in Vlaanderen?

In Vlaanderen zijn er geen accurate cijfers over de evangelische beweging beschikbaar. Stellingnames steunen dus grotendeels op intuïtief aanvoelen. Nu blijkt uit bronnen onafhankelijk van elkaar dat ook in Vlaanderen “revolutionaire christenen” bestaan én dat ze in aantal toenemen.

Een kenmerk in het Barna-rapport is in Vlaanderen herkenbaar. Christenen zetten zich in voor allerlei activiteiten, organisaties en kampen, maar niet zozeer voor de activiteiten van hun eigen gemeente.

Veralgemeenen doet altijd onrecht aan, maar volgens het rapport is de grootste gemene deler – en ook weer herkenbaar - dat deze zogenaamde revolutionairen “anders” zijn: niet-traditioneel, creatief, vernieuwend, non-conformistisch. Het zijn vaak hoger opgeleide, jongere volwassenen (20-35 jaar), maar ook christenen uit andere leeftijdsgroepen en opleidingsachtergronden nemen deze stap.

A faith revolution is re-defining “Church,” according to new study ...

These are people who are less interested in attending church than in being the church...

...leaving churches precisely because they want more of God in their life but cannot get what they need from a local church. They have decided to get serious about their faith by piecing together a more robust faith experience. Instead of going to church, they have chosen to be the Church...

Barna: “Deze beweging van God vraagt om nieuwe vormen van leiderschap dat deze mensen behoorlijk kan ondersteunen in hun geloofsweg ... Ze vraagt om nieuwe instrumenten en bronnen voor een groeiende groep mensen die zoeken hoe ze hun geloof in elke dimensie van het leven kunnen binnenbrengen.”

Deze beweging toont dat God gemeenten bevolkt met een verscheidenheid van mensentypes en achtergronden die het geloof op nieuwe manieren beleven.

Eenheid, geen eenvormigheid

Eenvormigheid is echter veel makkelijker. Mensen die hetzelfde zouden zijn en denken, hoeven niet meer naar elkaar te luisteren. Ieders doen en laten is toch uiterst vanzelfsprekend voor de ander? Leiders kunnen zich dan beperken tot het in standhouden van wat er is.

Stel dat dit de realiteit zou zijn. Dan zouden we samenkomsten zien die nog lijken op die uit de jaren 1970 en die weinig aansluiten bij wat vandaag leeft onder de christenen. Of we zouden zien dat theologie en onderwijs blijven steken op ‘als Jezus maar in je hart woont’. Of we zouden geloofsbeleving tegenkomen die zich beperkt tot ‘lees je bijbel, bid elke dag’. Of we zouden zien hoe “revolutionairen” stilletjes met hun uitdagingen verdwijnen uit gemeenten.

Maar, komen we die kenmerken in het echt inderdaad niet dikwijls tegen? Is er voldoende vrijheid om de verscheidenheid van Gods familie uit te bouwen? Kunnen christenen voldoende samen groeien naar het Hoofd, om van Hem te ontvangen en dan voldoende ruimte te geven aan ieders functioneren?

Is er dus ruimte voor verscheidenheid in de eenheid? Kunnen de “revolutionaire christenen” in Vlaanderen effectief dienen en gediend worden? Wie als dwarsligger aanzien wordt, zoekt mogelijk toch ook hoe God meer kan verheerlijkt worden? Deze problematiek speelt vaak bij impasses over muzieksoort of het gebruik van multimedia, over de preekvorm, ... enz.

Via de ABC-netwerking in België lijken de bevindingen van het onderzoek bevestigd te worden. Meestal getuigen discussies en patstellingen van weinig inzicht over wat echt in vraag wordt gesteld: ‘Zo hebben we dit altijd gedaan’ ‘Fijn, maar daar hebben we nu geen tijd (of geld) voor’ of ‘Mm, misschien iets voor de jeugd?’

Het resultaat? Barna laat zien dat deze revolutionaire christenen afhaken als ze bij hun zoveelste poging met een kluitje in het riet worden weggestuurd.

Hoe typische patronen hanteren?

- In onze eigen Vlaamse cultuur verschillen onderliggende motivaties dikwijls van wat het sociaal verkeer aan de oppervlakte laat vermoeden. Wat gezegd wordt, dekt niet altijd de lading. Dat maakt open communicatie niet gemakkelijker. Moeten we deze houding niet belijden en ons bekeren?
- Leiders kunnen reageren uit verdediging. Kwesties van gezag of macht, en ook het onvermogen om met voortdurende verandering om te gaan, leiden al dan niet terecht tot een behoudende opstelling. Toetst alles en behoudt het goede (1 Thess.5:21) is een regel waarmee we kaf en koren kunnen scheiden.
- Leiders – bijzonder van het drukke type – verdedigen zich tegen nieuwe tijdsopslokkers. Enerzijds heeft dit te maken met het ego: controleren en sturen vereisen stabiel overzicht. Anderzijds vereist een “vreemd” initiatief vertrouwen dat daadwerkelijk iets goeds tot stand kan komen. Situationeel leiderschap biedt hier een oplossing.
- “Vreemde” initiatieven dwingen tot bezinning over de lange termijn doelen. En dus tot overleg. Maar het een en het ander wordt gehinderd door de problematiek van het eerste punt. Maak dus integriteit en strategisch denken over mensen tot een prioriteit.. Volwassen leiderschap leidt uit de impasse! Door het simpele feit leider

te zijn, draagt iemand verantwoordelijkheid en moet hij/zij actie op gang brengen voor een integere en strategische oplossing. We hebben volgende krijtlijnen beschreven vanuit het perspectief van de leiders. Omdat zij de gangmakers voor eenheid, opbouw en groei behoren te zijn, kunnen deze krijtlijnen aansporen tot nadenken.

- Onderzoek het eigen hart. Is er gehandeld vanuit het besef dat leiders zelf slechts een deel van het Lichaam zijn? We leggen zelf ook verantwoording af aan het Hoofd.
- Ruimte voor verscheidenheid begint waar men actief erkent dat God iedereen gaven geeft. Dit besef maakt nederig en ontvankelijk. Christelijke leiders verleggen daarom de klemtoon van activiteiten organiseren naar dienend leiderschap en toerusting.
- Leiders rusten door hun eigen gaven de gemeente toe. (Ef.4:12-13) Sommige gaven hebben ze niet en zijn zelfs binnen het leadersteam niet aanwezig. In ABC kennen we zo'n teams waar onderwijs of pastoraat of – helaas – ook bestuur afwezig zijn. Brengen juist “die revolutionairen” dat stukje van het gavenpalet aan? Kijk daarom verder dan de bekende horizon.
- De gemeenten bestaan waar leiders als een afzonderlijke kaste worden aanzien ... en behandeld. Een open houding onder de leden wordt gebouwd door het voorbeeld van de leiders: zaai vertrouwen en betrokkenheid; oogst motivatie, enthousiasme en medewerking. o Hoe hanteer je iemands nieuwe ideeën met een volle agenda en een vol hoofd? De oplossing is liefde die verder kijkt dan de gemeente van vandaag en dan de persoon die voor je zit (1 Kor.13:5). Luisterend inleven is een voorwaarde voor deugdelijk christelijk leiderschap. Nogal wat Vlaamse christenen stappen moeilijk naar een gemeenteleider toe. Als het dan gebeurt, stoppen leiders dus best alle eigen plannen in hun zak, openen hart en oren en geven echte aandacht aan wat er gezegd wordt.
- Een oprecht luisterend hart wil de ander begrijpen. ‘Wie is deze persoon?’ ‘Hoe denkt hij?’ ‘Hoe wandelt zij met God?’ ‘Wat speelt er in dat leven?’ En dan kan men doorvragen: ‘Wat zijn de onderliggende motieven?’ ‘Waarom wil je de muziek anders?’ ‘Waarom bouwen de preken je niet op?’ Deugdelijk leiderschap analyseert een patstelling en vertrekt daarom bij de feiten. De eigen gevoelens over die feiten spelen dan niet mee. ABC bouwt aan eenheid - zonder eenvormigheid te creëren. Daarom trainen wij in communicatie, strategisch denken, mentoring, conflictbeheersing en vele andere onderwerpen. Het zijn de terreinen waarop leiders vandaag grote uitdagingen ontmoeten als ze bouwen in Gods Koninkrijk.

ABC bouwt aan eenheid,

zonder eenvormigheid te creëren. Daarom trainen wij in communicatie, strategisch denken, mentoring, conflictbeheersing en vele andere onderwerpen. Het zijn de terreinen waarop leiders vandaag grote uitdagingen ontmoeten als ze bouwen in Gods Koninkrijk.

Voel u vrij om te reageren op hetgeen u leest. U mag van ons steeds een antwoord verwachten op uw vragen en bemerkingen.

Herman Heyman, december 2005

uit “Evan-Assistance” (Nieuwsbrief van ABC Ministries vzw)

 abc
ministries **Dient groeiende leiders**

info@abcministries.be - www.abcministries.be - 016/62.31.72. - St.Jansbergsesteenweg 97 - 3001 heverlee

1 The Barna Group, “A Faith Revolution Is Redefining ‘Church,’ According to New Study”, 10 & 24 oktober 2005, <http://www.barna.org/FlexPage.aspx?Page=BarnaUpxdate&Barna UpdateID=201> (30 november 2005). The Barna Group wil door onderzoek “bijdragen aan een gezonde groei van leiders, kinderen, gezinnen en christelijke bedieningen”.